

**Grundarfjörður. Tillaga um verndarsvæði
vatnsbóls á Grundarbotni**

Þórólfur H. Hafstað

Greinargerð PHH-91-04

Grundarfjörður Tillaga um verndarsvæði vatnsbóls á Grundarbotni

Tillaga þessi tekur mið af gildandi reglugerð um hollustuvernd (gr. 21.2.1 til 21.4). Skilgreiningar á vatnsverndunarsvæðum eru sams konar og notaðar eru í Svæðaskipulagi Suðurnesja (1989) og á Árborgarsvæði (óútkomið). Þá er einnig höfð hliðsjón af tillögu um verndun vatnsbóla undir Ingólfsfjalli.

Vatnstökusvæðið sjálft verði skilgreint sem vatnsverndarsvæði I; brunnsvæði.

Það skal algerlega friðað fyrir allri óviðkomandi umferð og framkvæmdum öðrum en þeim, sem nauðsynlegir eru vegna vatnsveitunnar. Hugsanleg er, að nauðsynlegt verði að verja efsta hluta svæðisins fyrir ágangi árinna. Vatnstökusvæðið verði vandlega girt. Sunnan núverandi vinnsluholu er í þessari tillögu gert ráð fyrir að nægilegt rúm sé fyrir nýja holu eða brunn. Að öðru leyti eru mörk svæðisins dregin nokkuð þröngt og fyrst og fremst tekið mið af því að hægt sé að framfylgja alfriðun með góðu móti. Þar sem um er að ræða friðun, sem útilokar alla aðra starfsemi á svæðinu, er eignarhald eða leiga til langs tíma á skikanum að mörgu leyti eðlileg.

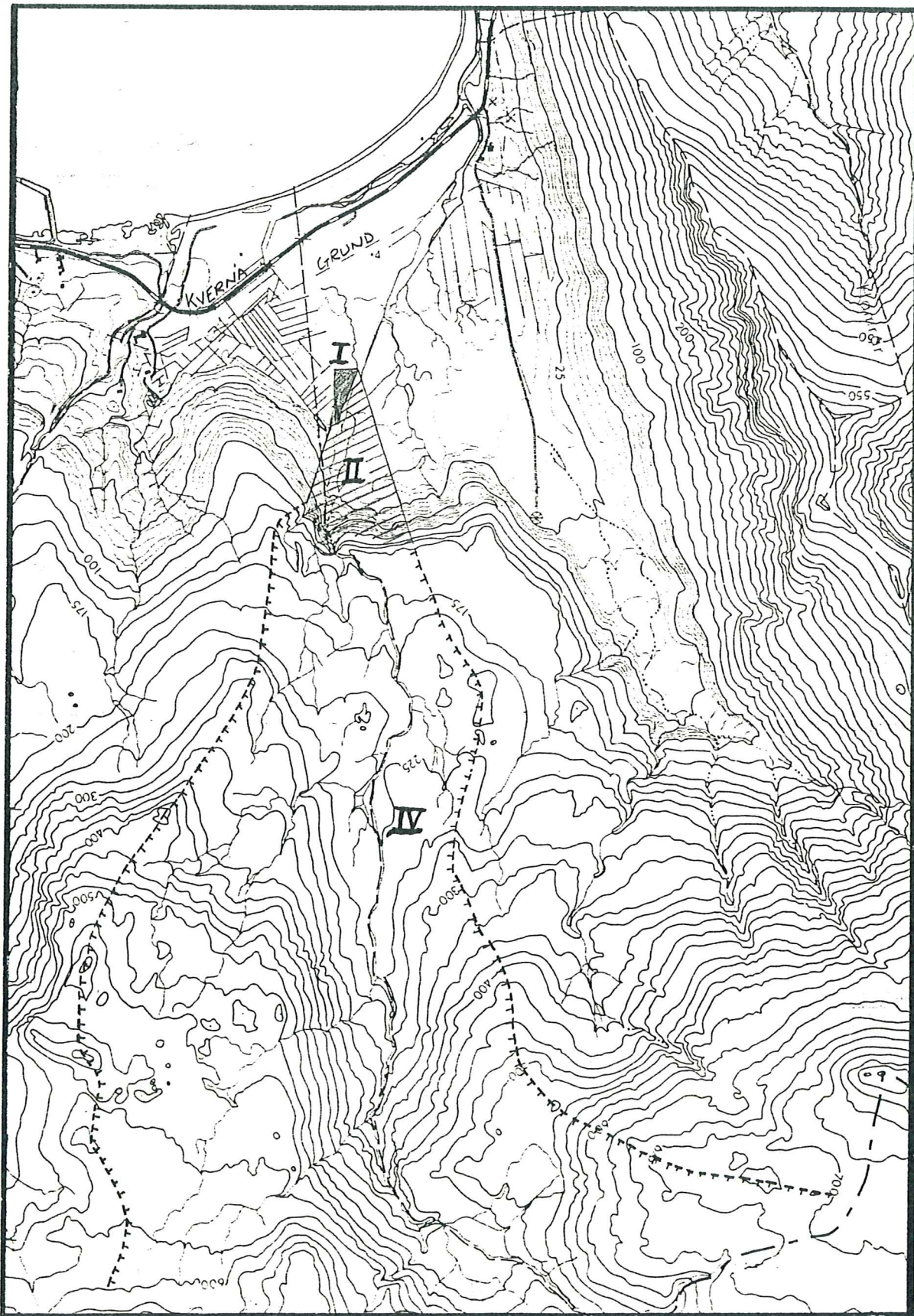
Mörk svæðisins eru sýnd á mynd 2 og fylgja girðingu milli Grundar og Kvernár að vestan. Norðurmörk eru hér dregin frá girðingu að ánni, a.m.k. 10 m norðan óvirkjaðrar holu frá 1989. Austurmörk fylgja árbakka og er rétt að girt sé þar sem líklegt er að girðing standist snjóalög og flód. Suðurmörk eru frá á að girðingu um 200 m sunnan við vinnsluholuna.

Aðrennslissvæði vatnsbólsins verði skilgreint sem vatnsverndarsvæði II; grannsvæði.

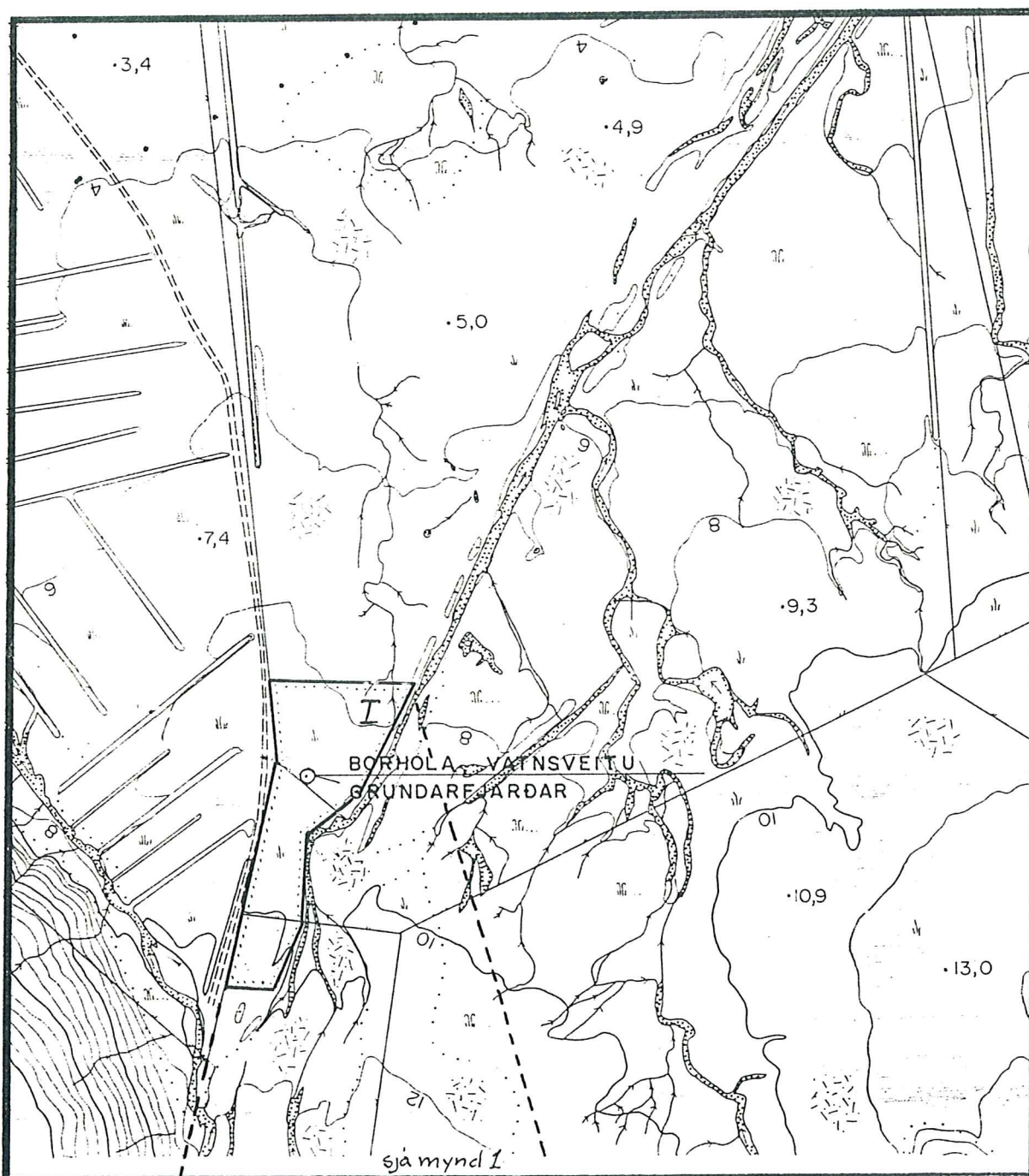
Hér er um að ræða írennslissvæði vatnsbólsins og þarf sem slíkt ítarlega og varanlega vernd. Vatnsvinnsla hefur forgang umfram aðra landnotkun. Ekki er að svo stöddu gert ráð fyrir að það sé girt. Innan svæðisins má ekki geyma olíu, bensín eða önnur skyld efni, vegsalt, áburð eða eiturefni. Ekki skal leyfa byggingar innan svæðisins og skal öll starfsemi innan þess yfirléitt vera undir ströngu eftirliti. Efnistaka samrýmist ekki þeim kröfum sem gerðar eru til grannsvæða, nema hún sé beinlínis gerð vatnsbólinu til framdráttar, svo sem til varnar landbroti eða á annan hátt til að hemja ána í farvegi sínum. Hér er fyrst og fremst um að ræða grófa urðarkeilu neðan við Grundarfoss beggja vegna árinna. Ræman austan ár nær til nokkurra smálinda, sem vel er hugsanlegt að nýttar verði í framtíðinni. Utan svæðisins eru hins vegar allmargar lindir sem álitnar eru of hverfular til að geta talist verndunar verðar.

Vatnasvæði árinna ofan við Grundarfoss verði skilgreint sem vatnsverndarsvæði IV.

Hér er um að ræða ákomusvæði og er það sýnt á mynd 1. Hér fellur úrkoma til jarðar og safnast saman í ána. Neðan Grundarfoss sígur hluti þessa vatns ofan í urðina og smýgur um mól og sand til brunnsvæðisins. Á ákomusvæðinu er varsla og meðferð neyslumatnsspillandi efna bönnuð umfram óhjákvæmilega notkun vegna umferðar og annarar leyfðrar starfsemi. Leyfa má efnisnám með kvöðum um mengunarvarnir og frárennsli, og sé þess sérstaklega gætt að olía og bensín fari ekki niður. Útivistarsvæði og sumarbústaðir eru heimilir að fullnægðum kröfum um hollustuvernd og náttúruvernd, og sé gert ráð fyrir salernum og rotþróum í skipulagi.

Mynd 1. Grundarfjörður. Vatnsból á Grundrbotni.
Tillaga um verndarsvæði vatnsbóls.
Brunnsvæði (I). Grannsvæði (II). Ákomusvæði (IV).
Mælikvarði kortsins er 1 : 25.000

Mynd 2. Grundarfjörður. Vatnsból á Grundrbotni.
Tillaga um mörk brunnsvæðis.
Mælikvarði kortsins er 1 : 5.000

Á sumardaginn fyrsta 1991

Þórólfur H. Hafstað